Identifikované nedostatky v dokládaných výstupech v rámci akce „EU peníze školám“

Realizace projektů EU peníze školám již značně postoupila. Proto bude tento článek věnován zkušenostem z administrativních kontrol monitorovacích zpráv a z realizovaných kontrol na místě. Zaměříme se na nedostatky a chyby především ve výstupech jednotlivých šablon, ale také v dalších podkladech, které realizaci výstupů dokládají. Pro příjemce v oblasti podpory 1.5 EU peníze středním školám je tento článek důležitým vodítkem, které jim pomůže vyvarovat se podobných chyb.

Každý druh šablon klíčové aktivity má jasně stanoven způsob, jak musí příjemce v průběhu realizace projektu doložit, že aktivita, daná šablonou, proběhla podle pravidel, stanovených Příručkou pro žadatele a příjemce. Zároveň je také v Příručce pro žadatele a příjemce uvedeno, jaké podklady musí být u příjemce k dispozici pro kontrolu na místě.
Základním předpokladem samozřejmě tedy je, že podklady doložené k jednotlivým monitorovacím zprávám odpovídají podkladům, které jsou k dispozici u příjemce.

Často se setkáváme s tím, že příjemci se dostatečně neseznámili s dokumentací, podle které mají projekty realizovat. V této souvislosti upozorňujeme na znění **Rozhodnutí o poskytnutí dotace**, část II, bod 1 – Užití dotace, cit.: ….“Příjemce je povinen využívat dotaci v souladu s tímto Rozhodnutím, s **Příručkou pro základní školy - žadatele a příjemce oblasti podpory 1.4 Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost** (dále jen „Příručka pro základní školy - žadatele a příjemce 1.4“) účinnou ke dni nabytí účinnosti tohoto Rozhodnutí, **Prováděcím dokumentem OP VK** (verze k …), **Metodikou monitorovacích indikátorů OP VK** (platnou k…) a právními předpisy ČR a ES…..“ Stejná povinnost je v Rozhodnutí o poskytnutí dotace stanovena pro příjemce projektů oblasti podpory 1.5 OP VK Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách – EU peníze středním školám. Samozřejmě je třeba řídit se při realizaci projektu interními předpisy (vztahuje se především k veřejným zakázkám a účetnictví).

Šablony Inovace

V průběhu realizace projektů se jednoznačně ukazuje, že někteří příjemci správně neodhadli své kapacity a množství sad inovovaných vzdělávacích materiálů, ke kterému se zavázali ve svém projektu, je úkolem, který v mnohých případech nebudou schopni kvalitně splnit.
Tento tlak na dodržení kvantity a současně i kvality vede k nedostatkům v oblasti kvality doložených vzdělávacích materiálů, v některých případech i k pokusům o podvod.
Při administrativních kontrolách monitorovacích zpráv nebo při realizaci kontrol na místě jsme v některých případech odhalili, že vzdělávací materiály, doložené v rámci monitorovací

zprávy, pocházejí ve skutečnosti **z internetového portálu rvp.cz, nebo jiných vzdělávacích portálů.**
Jsou také dokládány vzdělávací materiály, jejichž **obsah je pouhou kopií jiných materiálů, dostupných** např. v různých sbírkách testů; nápadníků do výuky; pracovních listů pro žáky, které byly vytvořeny k výukovým programům nebo materiálů z různých internetových stránek.
V několika případech bylo zjištěno, že jako inovativní výstupy byly doloženy vzdělávací materiály **vytvořené v rámci jiného projektu EU peníze školám** (z projektu, který je realizován jiným příjemcem).
Jedná se o závažné zjištění a důsledkem je vždy to, že taková sada vzdělávacích materiálů není uznána jako výstup šablony klíčové aktivity. V určitých případech jde **o nezpůsobilý výdaj** a částka dotace odpovídající jednotkovému nákladu (tedy částka za sadu, která obsahuje byť i jeden takový materiál) **je příjemci odebrána**, viz dokument Postupy při řešení nesrovnalostí v projektech OP 1.4 a 1.5, dostupný na www.msmt.cz pod odkazem zde.
Je třeba také zdůraznit, že ve výše zmíněných případech postupuje poskytovatel dotace nekompromisně a **v konečném důsledku zde může dojít i k odebrání celé částky dotace!**

Pro přehlednost nyní uvádíme ještě další příklady pochybení v šablonách inovace, která se v projektech vyskytují a způsoby, jak jsou ze strany poskytovatele dotace taková pochybení s příjemci řešena.

Vzdělávací **materiál je vykázán vícekrát** v rámci jedné sady nebo v rámci více sad.
Vzdělávací materiál je vykázán v sadách vytvořených v rámci více druhů šablon klíčových aktivit (např. v sadě šablony III/2 a zároveň v sadě šablony V/2).
Vzdělávací **materiál** (nebo dokonce sada vzdělávacích materiálů) **byl již doložen** v některé, již schválené předchozí monitorovací zprávě projektu.
Doložené vzdělávací materiály jsou pouhým **variantním řešením** – typické je to u testů, kdy příjemce doloží jako jeden vzdělávací materiál variantu testu pro skupinu A a jako druhý vzdělávací materiál variantu testu pro skupinu B.
Doložené vzdělávací materiály jsou **postupné verze téhož** vzdělávacího materiálu. Např. je jako jeden vzdělávací materiál doložen pracovní list pro žáka a jako další vzdělávací materiál je doložen tentýž pracovní list pro žáka rozšířený o jednu otázku, příklad, cvičení apod.

Ve všech těchto případech je při administrativní kontrole monitorovací zprávy uznán jako výstup vzdělávací materiál/sada pouze jedenkrát (např. jeho nejvyšší verze) a příjemce je vyzván k doplnění sady vzdělávacích materiálů o další materiály (a samozřejmě jejich ověření ve výuce) tak, aby byla doložena sada vzdělávacích materiálů v požadovaném rozsahu, popř. aby byla doložena odlišná sada vzdělávacích materiálů.

Příjemcům lze jen doporučit, aby si prostudovali i ostatní dokumentaci, dle které mají realizovat projekt, především Metodiku monitorovacích indikátorů.

V šablonách **III/2 Inovace** a zkvalitnění výuky prostřednictvím **ICT** je rozhodující podpora kompetence ICT. **Není** tedy **možné** doložit DUM **ručně zpracované**.

Jako určité úskalí při realizaci se ukazuje požadavek vyplývající z Příručky pro žadatele a příjemce, který se týká vzdělávacích oblastí, popř. oborů vzdělávacích oblastí v sadách inovací. Jde o jeden z nejčastějších důvodů, proč nejsou sady vzdělávacích materiálů v těchto šablonách klíčových aktivity projektovými manažery uznány při administrativní kontrole monitorovací zprávy.
Jedná se především o šablony klíčových aktivit I/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti a IV/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji matematické gramotnosti žáků základních škol.
V případě šablony **I/2** jsou výstupem klíčové aktivity **2 sady vzdělávacích materiálů pro dvě vzdělávací oblasti** (v každé sadě je 36 vzdělávacích materiálů), ověřené v rámci běžné výuky. Pokud je tedy jedna sada vytvořena pro vzdělávací oblast jazyk a jazyková komunikace, musí být druhá sada vytvořena pro jinou vzdělávací oblast.
Velice problematickou oblastí se ukazuje tvorba vzdělávacích materiálů v šabloně klíčové aktivity I/2 v případech, kdy jsou tyto vzdělávací materiály vytvářené pro předmět matematika. Zde je třeba zdůraznit, že jsou formulovány definice pro čtenářskou, informační a matematickou gramotnost (např. OECD) a z nich je třeba vycházet při tvorbě těchto vzdělávacích materiálů. Velice často vzdělávací materiály nesplňují požadavek šablony klíčové aktivity I/2 na zvyšování kvality výuky směřující k rozvoji **čtenářské a informační gramotnosti**, ale odpovídají požadavkům šablony klíčové aktivity IV/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji matematické gramotnosti žáků základních škol. Pokud jsou do šablony I/2 zařazeny úlohy z matematiky, musí se jednat o komplexní úlohy, ve kterých je kromě matematických operací podstatné i porozumění textu, práce s grafy, apod. Nelze v této šabloně předkládat pouze jednoduché numerické úlohy.

V případě šablony IV/2 jsou výstupem klíčové aktivity **2 sady vzdělávacích materiálů** (v každé sadě je 36 vzdělávacích materiálů) **pro 2 tematické okruhy** vzdělávacího oboru Matematika, ověřené v rámci běžné výuky. V jedné sadě tedy nemohou být doloženy vzdělávací materiály ze dvou tematických oblastí (např. číslo a početní operace a současně geometrie v rovině a prostoru).

Šablony Individualizace

V těchto šablonách identifikujeme nedostatky především v tom, že **výkaznictví dokládané v monitorovacích zprávách a podklady u příjemce nejsou v souladu.** V třídní knize musí být jednoznačně odlišena výuka, která probíhá v rámci realizace projektu a z tohoto odlišení musí jednoznačně vyplývat, že skutečně došlo k inovaci, tedy že nejde o aktivity, které škola realizovala již před zahájením projektu EU peníze školám. Obsah záznamového archu pak musí korespondovat s třídní knihou (popř. s projektovou třídní knihou).
Individualizované hodiny také nemohou být vykazovány ve dnech státních svátků nebo v případech, kdy v třídní knize je uvedeno, že hodina byla skupinám spojena pro nepřítomnost jednoho z pedagogů.

Šablony DVPP

Uznatelnými výstupy těchto šablon jsou pouze takové **vzdělávací programy**, které jsou **akreditovány v systému DVPP MŠMT.** Přesto se často setkáváme s tím, že příjemci dokládají osvědčení vzdělávacího programu, který není akreditován (i když číslo akreditace je na osvědčení uvedeno – je smyšlené nebo náleží k jinému vzdělávacímu programu; rozsah realizovaného vzdělávacího programu neodpovídá hodinové dotaci ve schválené akreditaci apod.) Důrazně doporučujeme ředitelům škol, aby si akreditaci vzdělávacího programu ověřili ještě před tím, než vzdělávání pedagogové školy absolvují. Akreditaci si lze ověřit v databázi akreditací DVPP na internetových stránkách MŠMT zde.
Dalším možným způsobem je, aby si ředitel školy vyžádal u poskytovatele vzdělávání Rozhodnutí akreditační komise k danému vzdělávacímu programu včetně obsahu vzdělávacího programu, jak byl předložen jako podklad pro rozhodování akreditační komise.

Šablona VIII/1 Prevence rizikového chování

Zde je na místě zmínit několik skutečností a požadavků, která je nutno při realizaci této šablony respektovat. Administrativní kontroly monitorovacích zpráv a kontroly na místě právě zde nacházejí nejčastěji nedostatky.
Dodavatelem uceleného programu primární prevence může být **pouze instituce, tedy právnická osoba.** Tato instituce vystavuje příjemci **osvědčení/certifikát** jako potvrzení o tom, jaký program primární prevence a v jakém rozsahu pro školu realizovala. **Školní metodik prevence** spolupracuje s dodavatelem při **stanovování obsahu programu pro konkrétní třídní kolektiv.**
Pokud škola realizuje program primární prevence tematicky zaměřený na **prevenci užívání návykových látek**, musí být tento program **certifikovaný MŠMT**. V případě ostatních

programů primární prevence žádné akreditace u MŠMT vyžadovány nejsou, neboť tyto programy nejsou akreditovány.
Program primární prevence musí být vždy realizován tak, aby šlo o **ucelený blok** zaměřený buď na řešení konkrétního jevu, který se v daném třídním kolektivu vyskytuje nebo o komplexní problematiku prevence. Žádný program by neměl opomíjet **interaktivní práci** se žáky, tak aby docházelo ke změnám v oblasti znalostí a současně i v oblastech dovedností a postojů žáků. V každém případě nelze tento program realizovat tak, že bude sestaven z jednotlivých neprovázaných a jednorázových aktivit (přednáška, film, beseda apod.), často pořádaných pro několik škol najednou.

Šablony VII/2 a VII/3

Z pracovní smlouvy asistenta pedagoga / speciálního pedagoga / školního psychologa musí jednoznačně vyplývat, že jde o **pracovní pozici v rámci projektu EU peníze školám** – nejlépe je do smlouvy uvést **registrační číslo projektu**. V pracovní smlouvě musí být pracovní úvazek uveden tak, aby odpovídal požadavkům Příručky pro žadatele a příjemce, tzn. 0,5 resp. 0,25 úvazku, nikoliv úvazek uvedený v hodinách.
Ve výkazech práce se vykazuje **přímá i nepřímá pedagogická činnost**. V případě, že pracovní doba je rovnoměrně rozložena na celý pracovní týden, počítá se do odpracované doby i státní svátek. V případě, že má pracovník rozvrženu pracovní dobu např. na tři dny v týdnu, pak se státní svátek započítává do odpracovaných hodin v případě, že připadá na některý z těchto dnů.
Pedagogičtí pracovníci na těchto pozicích mají samozřejmě **nárok na dovolenou dle zákoníku práce**, do výkazů práce se vykazuje i **případná pracovní neschopnost**.
Celkový počet vykázaných odpracovaných hodin musí (včetně svátků, dovolených, pracovní neschopnosti) v měsíci odpovídat fondu pracovní doby daného měsíce dle velikosti pracovního úvazku.